

Dosarul nr. 2ra-376/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, A. Malîi, I. Budăi)

DECIZIE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Victor Burduh
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Olga Berzedean,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Mega Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Mega Credit” Societate cu Răspundere Limitată, a fost casată hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată:

La data de 18 aprilie 2019, OCN „Mega Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că potrivit contractului de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016, a acordat pârâtei Olga Berzedean un împrumut în mărime de 30 000 de lei, cu dobândă de 24 % anual, pe un termen de 24 de luni, scadent la 23 decembrie 2018. Prin dispoziția pentru acordarea împrumutului din 23 decembrie 2016, pe contul bancar al debitorului a fost transferată suma de 29 250 de lei, minus comisionul de eliberare de 2,5 % în sumă de 750 de lei, în total 30 000 de lei.

A menționat că Alexei Berzedean și Igor Boldin au semnat contractele de fidejusiune nr. 342/1 și nr. 342/2 din 23 decembrie 2016, prin care au garantat rambursarea mijloacelor împrumutate de Olga Berzedean. Fidejursorii poartă răspundere față de creditor în aceeași mărime ca și debitorul.

A invocat că Olga Berzedean nu a executat în modul corespunzător obligațiile asumate și nu a rambursat împrumutul conform graficului și dobânda calculată. Pentru respectarea procedurii prealabile, pârâților le-a fost înaintată avertizarea nr. 99 din 10 decembrie 2018, prin care li s-a cerut să achite datoria, fiind informați că au restanță la achitarea împrumutului. Pretenția a fost recepționată la 12 decembrie 2018, însă, datoria a rămas neachitată.

OCN „Mega Credit” SRL a susținut că la 17 aprilie 2019, suma datoriilor restante ale pârâților constituia 25 882,96 de lei, formată din: restanța la corpul împrumutului - 13 502 lei, restanța la dobânzi - 3 765 de lei, suma dobânzii - 150,96 de lei și penalitatea - 8 465 de lei.

A solicitat încasarea în mod solidar din contul Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin a datoriei în sumă de 25 882,96 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de OCN „Mega Credit” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 03 octombrie 2019 OCN „Mega Credit” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de OCN „Mega Credit” SRL și a fost menținută hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de OCN „Mega Credit” SRL și a fost casată decizia din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 26 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de OCN „Mega Credit” SRL și a fost casată hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin în beneficiul OCN „Mega Credit” SRL restanța la contractul de împrumut în sumă de 13502 lei, restanța la dobândă în sumă de 3765 lei, penalitatea în sumă de 3857,50 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 633,75 lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 475,31 lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 316,87 lei, proporțional pretențiilor admise, în rest acțiunea fiind respinsă.

La data de 06 ianuarie 2021 Olga Berzedean a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 26 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului s-a invocat netemeinicia deciziei instanței de apel.

Recurenta a menționat că în dispozitivul deciziei din 26 noiembrie 2020 nu este indicată modalitatea de încasare a datoriei de la toți pârâții – Olga Berzedean, Alexei

Berzedean și Igor Boldin, fapt ce constituie temei pentru casarea deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 26 noiembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Olgăi Berzedean la data de 02 decembrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 10291 (f.d. 153), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la data de 06 ianuarie 2021, este în termen.

La 01 februarie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei OCN „Mega Credit” SRL, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 161-162).

Referință nu a fost depusă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 26 mai 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că la data de 23 decembrie 2016, între OCN „Mega Credit” SRL în calitate de împrumutător și Olga Berzedean – împrumutat a fost încheiat contractul de împrumut nr. 342, prin care împrumutătorul s-a obligat să acorde împrumutatului un împrumut în mărime de 30 000 de lei, cu dobândă de 24 % anual, pe un termen de 24 de luni, scadent la 23 decembrie 2018, iar, ultimul s-a obligat să-l ramburseze și să achite dobânda și alte plăți aferente în condițiile stabilite (f.d. 5-8).

Prin contractele de fidejusiune nr. 342/1 și nr. 342/2 din 23 decembrie 2016, Alexei Berzedean și Igor Boldin au garantat împrumutătorului rambursarea mijloacelor împrumutate de Olga Berzedean în baza contractului de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016, obligându-se să poartă răspundere solidară față de împrumutător în aceeași mărime ca și împrumutatul (f.d. 9-10).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, OCN „Mega Credit” SRL a solicitat încasarea, în mod solidar, de la Olga Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin a datoriei în sumă de 25 882,96 de lei formată din: restanța la corpul împrumutului - 13 502 lei, restanța la dobânzi - 3 765 de lei, suma dobânzii - 150,96 de lei și penalitatea - 8 465 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Instanța de fond a concluzionat că nu au fost prezentate probe care să confirme că Olga Berzedean a primit împrumutul invocat de reclamantă, deoarece la materialele dosarului lipsește vreo dovadă că pârâta a încasat împrumutul, ce s-ar proba cu un ordin de plată. Astfel, la materialele cauzei este anexată dispoziția pentru acordarea împrumutului din 23 decembrie 2016, în care la finele textului se indică că are la bază ordinul de plată nr. FT1635812JVX din 23 decembrie 2016, însă, un asemenea ordin de plată nu a fost prezentat.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de OCN „Mega Credit” SRL, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat integral hotărârea primei instanțe, fiind emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin în beneficiul OCN „Mega Credit” SRL restanța la contractul de împrumut în sumă de 13502 lei, restanța la dobândă în sumă de 3765 lei, penalitatea în sumă de 3857,50 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 633,75 lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 475,31 lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 316,87 lei, proporțional pretențiilor admise, în rest acțiunea fiind respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că potrivit extrasului din contul bancar al OCN „Mega Credit” SRL, eliberat de SA „Victoriabank” la data de 03 decembrie 2019, OCN „Mega Credit” SRL a transferat Olgăi Berzedean suma de 29 250 lei, conform contractului de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, contractul de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016, contractele de fidejusiune nr. 342/1 și nr.342/2 din 23 decembrie 2016 și extrasul din contul bancar al OCN „Mega Credit” SRL dovedesc incontestabil existența raportului juridic obligațional între părți.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a indicat că OCN „Mega Credit” SRL, în calitatea sa de împrumutător și-a onorat obligația ce rezultă din prevederile contractului de împrumut și a transferat pe contul Olgăi Berzedean suma de 29250 lei, însă ultima, în calitatea sa de împrumutător, nu și-a onorat obligația de plată a împrumutului, înregistrând o datorie în mărime de 13 502 lei la corpul împrumutului, precum și restanță la dobândă în sumă de 3765 lei.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul Olgăi Berzedean și a fidejuserilor Alexei Berzedean și Igor Boldin în beneficiul OCN „Mega Credit” SRL restanța la contractul de împrumut în sumă de 13502 lei și restanța la dobândă în sumă de 3765 lei. Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea sumei de 150,96 de lei cu titlu de dobândă pentru luna curentă, deoarece din actul de verificare a datoriei din 17 aprilie 2019 nu

rezultă cum aceasta s-a format, în condițiile în care actul prezentat, în suma de 3765 lei cu titlu de dobândă este inclusă inclusiv dobânda pentru luna aprilie 2019. De asemenea, instanța de apel a considerat abuzivă clauza contractuală referitoare la stabilirea comisionului în mărime de 2,5 % din suma împrumutului, prevăzută în pct. 3.2.1 1 al contractului de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016. La fel, conform art. 630 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), ținând cont de durata neexecutării obligației de bază, de procentul înalt al clauzei penale – 0,2 % pentru fiecare zi de întârziere, respectiv și de proporționalitatea dintre clauza penală și prejudiciu, instanța de apel a ajuns la concluzia de a reduce clauza penală cu 1/2, calculându-se din suma de 7715 lei (rezultată din excluderea comisionului de 750 lei din suma penalității de 8465 lei solicitată spre încasare), conform calculului: $7715 \text{ lei} : 2 = 3857,50 \text{ lei}$.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 867 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 1146 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului. Prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare sau afectată de modalități.

Art. 1156 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectivelor sale dacă legea nu dispune altfel.

Materialele cauzei atestă că la înaintarea acțiunii, OCN „Mega Credit” SRL, solicitând încasarea în mod solidar de la Olga Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin a datoriei în sumă de 25 882,96 de lei, rezultată din contractul de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016, nu a prezentat probe care să confirme faptul achitării în numerar ori transferul, în alt mod, către Olga Berzedean a sumei de 30 000 de lei.

În acest sens, OCN „Mega Credit” SRL a anexat doar dispoziția pentru acordarea împrumutului din 23 decembrie 2016 (f.d. 8), în care la finele textului se indică că are la bază ordinul de plată nr. FT1635812JVZ din 23 decembrie 2016, însă, un asemenea ordin de plată nu a fost anexat la dosar.

La fel, nici din extrasul din contul bancar al OCN „Mega Credit” SRL, anexat la cererea de apel, nu rezultă transferul pe contul recurentei a sumei împrumutului. Mai mult ca atât, instanța de apel a acceptat acest înscris fără a ține cont de prevederile art.

372 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, contractul de împrumut nr. 342 din 23 decembrie 2016 urmează a fi apreciat doar ca un contract de intenții, care nu a avut o finalitate, or, în detrimentul art. 867 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), nu a fost executată obligația împrumutătorului să dea în proprietate împrumutătorului bani sau alte bunuri fungibile. Astfel, nefiind dovedită existența unei obligații, debitorului nu i se poate invoca neexecutarea obligației de restituire a sumei împrumutate.

Totodată, se mai reține că, OCN „Mega Credit” SRL nu poate pretinde și nu este îndreptățit a cere nici de la fidejutori executarea, în locul debitorului, a unei obligații inexistente.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de fond temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Olga Berzedean.

Se casează integral decizia din 26 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 01 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Mega Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Olgăi Berzedean, Alexei Berzedean și Igor Boldin cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Aliona Miron

Mariana Pitic